

ศึกษาปัญหาอุปสรรคและแนวทางการพัฒนาศักยภาพทางด้านงบประมาณและการคลัง
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอคลองหาด จังหวัดสระแก้ว

A STUDY OF PROBLEMS, OBSTACLES AND GUIDELINES TO DEVELOP THE
POTENTIAL OF BUDGET AND FINANCIAL WORKS IN LOCAL ADMINISTRATIVE
ORGANIZATIONS, AMPHOE KHLONG HAT DISTRICT, SA KAEO PROVINCE

สงกาล บุตน์*

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง ศึกษาปัญหาอุปสรรคและแนวทางการพัฒนาศักยภาพทางด้านงบประมาณและการคลัง ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอคลองหาด จังหวัดสระแก้ว มีวัตถุประสงค์ ๑) ศึกษาปัญหา อุปสรรค ในการพัฒนาศักยภาพของงบประมาณและผลงานทางการเงินในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๒) เปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่ออุปสรรคปัญหาในการพัฒนาศักยภาพของงบประมาณและผลงานทางการเงินในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ ๓) การแสวงหาแนวทางที่จะพัฒนาศักยภาพของงานงบประมาณ และการเงิน โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง ๔๗ คน จากการสุ่มเชิงช่วงชั้นอย่างมีสัดส่วน ใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบแบบที และแบบเอฟ

ผลการวิจัย พบว่า

๑. ระดับของปัญหาอุปสรรคของงบประมาณและผลงานทางการเงินในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น ด้านการจัดเก็บรายได้อยู่ในระดับสูง เพราะขาดการควบคุม

๒. ปัจจัยที่มีผลกระทบต่ออุปสรรคปัญหาในการพัฒนาศักยภาพของงานงบประมาณ และการเงิน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า เพศ ระดับการศึกษา และตำแหน่ง ไม่แตกต่างกัน ยกเว้น อายุ และประเภทขององค์การบริหารท้องถิ่นมีความแตกต่าง

๓. แนวทางในการพัฒนาศักยภาพขององค์การบริหารงบประมาณและผลงานทางการเงินท้องถิ่น พบว่า ๑) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรตรวจสอบเพื่อให้ทราบข้อบกพร่อง และป้องกันไม่ให้เกิดปัญหา ๒) การฝึกอบรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความรู้หรือความเข้าใจเกี่ยวกับกฎระเบียบ และ ๓) นำกฎระเบียบและข้อบังคับ มาใช้ดำเนินการอย่างแท้จริง เพื่อฝึกฝนและลดการปฏิบัติงานที่ไม่ถูกต้อง

ความสำคัญ: การพัฒนาศักยภาพ

* วิทยาลัยนวัตกรรมการบริหาร มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ฯ

Abstract

The objectives of this study, a study of problems, obstacles and guidelines to develop the potential of budget and financial works in local administrative organizations, Amphoe Khlong Hat district, Sa Kaeo province research were to 1) study the problems, obstacles to develop the potential of budget and financial works in the local administrative organizations, 2) compare the factors affecting the problems, obstacles to develop the potential of budget and financial works in the local administrative organizations, and 3) seek for guidelines to develop the potential of budget and financial works. The samples used 97 respondents from proportional stratified random sampling. The tool used to collect data was a questionnaire. Statistics used to analyze the data were percentage, mean, standard deviation, t-test, and F-test.

The research findings are as follows:

1. The level of problems and obstacles of budget and financial works in the local administrative organizations in overall were at a moderate level, except for the aspect of revenue collection which was at a high level due to lacking of controlling.
2. The personal factors affecting the problems and obstacles to develop the potential of budget and financial works were found that gender, education level, and position had no differences, except for age and type of the local administrative organization.
3. The guidelines to develop the potential of budget and financial works in the local administrative organizations were found that 1) relevant agencies should inspect should be done in order to know the shortcoming and prevent the problems, 2) training to increase the efficiency and knowledge or understanding about rules and regulations, 3) rules and regulations should be applied and to practiced and reduced malfunction.

Key Word : The Development of the Potential

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้กำหนดแนวทางการปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารจัดการขององค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับด้านการเงิน การคลัง โดยการปรับปรุงระบบการวางแผนระบบงบประมาณ ระบบบัญชี ระบบติดตามตรวจสอบและระบบข้อมูลจึงจำเป็นต้องจัดทำแผนนี้ขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ คือ ๑) เพื่อสนับสนุนและพัฒนาการกระจายอำนาจทางการเงิน การคลัง และงบประมาณให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๒) เพื่อกำหนดแนวทาง วิธีปฏิบัติ และระยะเวลาการพัฒนาระบบการบริหารจัดการ ๓) เพื่อให้หน่วยงานในส่วนกลาง และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ทราบภารกิจที่จะต้องดำเนินการ ๔) เพื่อให้้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพัฒนาศักยภาพของตนเอง ในด้านการวางแผน การพัฒนารายได้ การบริหารการใช้จ่ายเงิน ซึ่งเป้าหมายคือ พัฒนาระบบสร้างกลไกการวางแผนจัดทำงบประมาณ การบัญชี การติดตามตรวจสอบการพัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อสนับสนุนการกระจายอำนาจด้านการเงิน การคลังและงบประมาณ

การบริหารงานด้านงบประมาณและการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นหัวใจสำคัญในการบริหารงานของหน่วยงาน มีบทบาทต่อความก้าวหน้าและความสำเร็จของหน่วยงาน เนื่องจากเป็นงานที่ผู้บริหารและบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านงบประมาณและการคลังจะต้องทำเป็นประจำ เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกและเกื้อหนุนให้งานอื่นๆ ดำเนินไปสู่เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ซึ่งการบริหารงานด้านงบประมาณและการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความจำเป็นต้องทราบถึงรายรับ แหล่งที่มาของรายรับ การเพิ่มขึ้นหรือลดลงของรายได้ เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนพัฒนาตำบลและจัดทำแผนงานหรือโครงการต่างๆ ให้เหมาะสมกับรายรับมีการประมาณการรายรับไว้เพื่อกำหนดค่างานให้รายจ่ายสูงกว่ารายรับที่ได้ประมาณการไว้ การบริหารงานด้านงบประมาณถือเป็นเรื่องสำคัญที่จะต้องทำให้บรรลุภารกิจทำให้บริการแก่ประชาชนตามอำนาจหน้าที่ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับศักยภาพด้านการคลังเป็นสำคัญ

ดังที่กล่าวมาข้างต้นการบริหารงบประมาณและการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องอยู่ภายในกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ ของกระทรวงมหาดไทย และกระทรวงการคลัง การบริหารงบประมาณ การบริหารการเงินการคลัง จึงมีความจำเป็นต้องอาศัยผู้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการบริหารงบประมาณและการคลัง เพื่อบริการกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอคลองหาด จังหวัดสระแก้ว ก็พบว่ามีปัญหาทางด้านงบประมาณและการคลัง ซึ่งมีปัญหาและข้อจำกัดหลายๆ ด้าน ก็เป็นอีกสาเหตุที่ทำให้งานงบประมาณและการคลังไม่มีคุณภาพและไม่เป็นไปตามเป้าหมาย อันจะส่งผลกระทบต่อพัฒนาองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นโดยตรง ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงจึงมุ่งที่จะศึกษาปัญหาอุปสรรค รวมถึงปัจจัยในด้านต่างๆ ที่มีผลต่อการบริหารงานด้านงบประมาณและการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอคลองหาด จังหวัดสระแก้ว

วัตถุประสงค์การวิจัย

๑. เพื่อศึกษาระดับของปัญหา อุปสรรคในการบริหารด้านงบประมาณและการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอคลองหาด จังหวัดสระแก้ว
๒. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อปัญหา อุปสรรคในการบริหารด้านงบประมาณและการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอคลองหาด จังหวัดสระแก้ว จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎ ระเบียบในการบริหารงานด้านงบประมาณและการคลัง
๓. เพื่อหาแนวทางพัฒนาศักยภาพทางด้านการบริหารงบประมาณและการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอคลองหาด จังหวัดสระแก้ว

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รองนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รองปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และบุคลากรที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับด้านงบประมาณและการคลัง ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอคลองหาด จังหวัดสระแก้ว จำนวน ๑๓๐ คน

การสุ่มตัวอย่าง ใช้การสุ่มตามระดับชั้นอย่างเป็นสัดส่วนตามจำนวนและจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สังกัดซึ่งได้มาจากการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างและวิธีสุ่มได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๙๗ คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลแบ่งเป็น ๕ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ ๒ คำถามเกี่ยวกับ ปัญหา อุปสรรคในการบริหารงานด้านงบประมาณและการคลัง

ตอนที่ ๓ คำถามเกี่ยวกับ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎ ระเบียบในการบริหารงานด้านงบประมาณและการคลัง

ตอนที่ ๔ ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัย

ตอนที่ ๑ วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปโดยการแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ

จำแนกตามเพศ พบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิง จำนวน ๔๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๕ และเป็นเพศชาย น้อยที่สุด จำนวน ๔๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๙.๕

จำแนกตามอายุ พบว่า กลุ่มตัวอย่างอายุ ๓๐ - ๓๙ ปี มากที่สุด จำนวน ๔๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๓.๓ รองลงมาอายุระหว่าง ๔๐ - ๔๙ ปี จำนวน ๒๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๙ อายุ

๕๐ - ๕๙ ปี จำนวน ๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๘.๒ และน้อยที่สุด อายุ ๖๐ ปีขึ้นไป จำนวน ๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๔.๑

จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน ๔๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๙.๕ รองลงมีการศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน ๒๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๖ การศึกษาระดับอนุปริญญา/ปวส. จำนวน ๑๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๙.๖ การศึกษาระดับมัธยม/ปวช. จำนวน ๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๖.๒ และน้อยที่สุดได้แก่ การศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน ๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๔.๑

จำแนกตามรายได้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีรายได้อยู่ระหว่าง ๑๐,๐๐๐ - ๑๕,๐๐๐ บาท มากที่สุด จำนวน ๓๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๘.๑ รองลงมา มีรายได้อยู่ระหว่าง ๕,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๓๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๐ รายได้อยู่ระหว่าง ๑๕,๐๐๑ - ๒๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๑๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๓ รายได้มากกว่า ๒๕,๐๐๐ บาท จำนวน ๑๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๓ และรายได้อยู่ระหว่าง ๒๐,๐๐๑ - ๒๕,๐๐๐ บาท น้อยที่สุด จำนวน ๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๘.๑

จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีตำแหน่งทางด้านบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับงานด้านงบประมาณและการคลัง มากที่สุด จำนวน ๖๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๑.๙ รองลงมาตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีเมือง/รองนายกเทศมนตรีตำบล/รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน ๑๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๖ ตำแหน่งปลัดเทศมนตรีเมือง/ปลัดเทศมนตรีตำบล/ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน ๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๙.๓ ตำแหน่งนายกเทศมนตรีเมือง/นายกเทศมนตรีตำบล/นายกองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน ๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๘.๒ และตำแหน่งรองปลัดเทศบาลเมือง/รองปลัดเทศบาลตำบล/รองปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล น้อยที่สุด จำนวน ๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๒.๑

จำแนกตามประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สังกัด พบว่า กลุ่มตัวอย่างสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล มากที่สุด จำนวน ๖๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๐.๑ รองลงมาสังกัดเทศบาลตำบล จำนวน ๑๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๕ และสังกัดเทศบาลเมือง น้อยที่สุด จำนวน ๑๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๔

ตอนที่ ๒ คำถามเกี่ยวกับ ปัญหา อุปสรรคในการบริหารงานด้านงบประมาณและการคลัง

ระดับปัญหา อุปสรรคในการบริหารงานด้านงบประมาณและการคลัง ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอคลองหาด จังหวัดสระแก้ว โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๒.๒๙ และเมื่อพิจารณาพบว่า

ด้านงบประมาณ โดยรวมมีปัญหา อุปสรรคด้านงานงบประมาณอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๒.๓๙ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีปัญหา อุปสรรคด้านการควบคุมงบประมาณ โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากับ ๒.๖๕ รองลงมา ด้านการจัดทำงบประมาณ

๒.๕๐ ด้านการโอนและแก้ไขเปลี่ยนแปลงงบประมาณ ๒.๒๖ และที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านรายงานงบประมาณ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๒.๑๖

ด้านการคลัง โดยรวมมีปัญหา อุปสรรคด้านการคลังอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๒.๒๐ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีปัญหา อุปสรรคด้านการจัดเก็บและจัดหารายได้ โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากับ ๒.๕๒ รองลงมา ด้านการจัดทำแผนพัฒนา ๒.๓๐ ด้านการจัดซื้อจัดจ้าง หรือการหาพัสดุ ๒.๒๙ ด้านการทำงานงบประมาณรายจ่ายประจำปี ๒.๑๒ ด้านการตรวจสอบการคลัง ๑.๙๘ และที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการบันทึกบัญชี โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๑.๙๕

ตอนที่ ๓ คำถามเกี่ยวกับ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎ ระเบียบในการบริหารงานด้านงบประมาณและการคลัง

บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอลองหาด จังหวัดสระแก้ว มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎ ระเบียบในการบริหารงานด้านงบประมาณและการคลัง แตกต่างกัน มีผลต่อปัญหา อุปสรรคในการบริหารงานด้านงบประมาณและการคลัง ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แตกต่างกัน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎ ระเบียบในการบริหารงานด้านงบประมาณและการคลัง การรับเงินทุกประเภทต้องมีการออกใบเสร็จรับเงินให้แก่ผู้มาชำระเงิน และต้องมีการตรวจสอบการรับเงินประจำวัน โดยมีความเข้าใจมากที่สุดเท่ากับ ๙๖.๙๑ รองลงมา ควรจัดให้มีการประสานงานกันระหว่างการวางแผนกับการจัดทำงบประมาณ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ๙๔.๘๕ และมีความรู้ความเข้าใจน้อยที่สุดคือ การจัดทำรายงานแสดงผลการดำเนินงาน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๘.๒๕ และกลุ่มตัวอย่างไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎ ระเบียบในการบริหารงานด้านงบประมาณและการคลัง การจัดทำรายงานแสดงผลการดำเนินงาน โดยไม่มีความเข้าใจมากที่สุดเท่ากับ ๙๑.๗๕ รองลงมา การประกาศรายงานการรับจ่ายเงินประจำปีงบประมาณที่สิ้นสุดนั้น ทั้งงบประมาณรายจ่ายและเงินนอกงบประมาณให้ติดประกาศไว้โดยเปิดเผย ณ สำนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนทราบ ภายในกำหนดหกสิบวันตามแบบที่กรมการปกครองกำหนด ๘๙.๖๙ และไม่มีความรู้ความเข้าใจน้อยที่สุดคือ การรับเงินทุกประเภทต้องมีการออกใบเสร็จรับเงินให้แก่ผู้มาชำระเงินและต้องมีการตรวจสอบการรับเงินประจำวัน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๐๙

ตอนที่ ๓ การทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ ๑ ปัญหา อุปสรรคในการบริหารงานด้านงบประมาณและการคลัง จำแนกรายด้าน คือ ด้านงานงบประมาณ และด้านการคลัง พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งตรงกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ ๒ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ ตำแหน่ง และประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สังกัดแตกต่างกัน มีผลต่อปัญหา อุปสรรคในการบริหารงานด้านงบประมาณและการคลัง ไม่แตก ต่างกัน

เปรียบเทียบปัจจัยปัญหา อุปสรรค ในการบริหารงานด้านงบประมาณและการคลัง จำแนกตามอายุ พบว่า บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีอายุแตกต่างกัน ไม่มีผลต่อปัญหา อุปสรรค ในการบริหารงานด้านงบประมาณและการคลัง และเมื่อพิจารณาารายด้านพบว่า ปัจจัยปัญหา อุปสรรคในการบริหารงานด้านการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

เปรียบเทียบปัจจัยปัญหา อุปสรรค ในการบริหารงานด้านงบประมาณและการคลัง จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า โดยภาพรวมบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีตำแหน่งแตกต่างกัน ไม่มีผลต่อปัญหา อุปสรรค ในการบริหารงานด้านงบประมาณและการคลัง และเมื่อพิจารณาารายด้านพบว่า ปัจจัยปัญหา อุปสรรคในการบริหารงานด้านการตรวจสอบการคลัง มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

เปรียบเทียบปัจจัยปัญหา อุปสรรค ในการบริหารงานด้านงบประมาณและการคลัง จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน ไม่มีผลต่อปัญหา อุปสรรค ในการบริหารงานด้านงบประมาณและการคลัง และเมื่อพิจารณาารายด้านพบว่า ปัจจัยปัญหา อุปสรรคในการบริหารงานด้านการบันทึกบัญชี และด้านการตรวจสอบการคลัง มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

สมมติฐานที่ ๓ คำถามเกี่ยวกับ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎ ระเบียบในการบริหารงานด้านงบประมาณและการคลัง

พบว่า บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎ ระเบียบในการบริหารงานด้านงบประมาณและการคลัง แตกต่างกัน มีผลต่อปัญหา อุปสรรค ในการบริหารงานด้านงบประมาณและการคลัง โดยมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการรับเงินทุกประเภทต้องมีการออกใบเสร็จรับเงินให้แก่ผู้มาชำระเงินและต้องมีการตรวจสอบการรับเงินประจำวัน แต่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการจัดทำรายงานแสดงผลการดำเนินงาน ยังไม่ดีเท่าที่ควร

อภิปรายผล

การศึกษาเรื่อง ปัญหา อุปสรรค ในการบริหารงานด้านงบประมาณและการคลัง ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอคลองหาด จังหวัดสระแก้ว มีข้อสังเกตที่สามารถนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

เมื่อพิจารณาภาพรวมและรายด้าน พบว่า ปัญหาและอุปสรรคด้านงบประมาณและการคลังภายในเขตอำเภอคลองหาด อยู่ในระดับปานกลาง มีเพียงด้านควบคุมงบประมาณและการจัดเก็บรายได้ที่มีปัญหาอยู่ในระดับมาก ซึ่งอาจสังเกตจากการควบคุมงบประมาณขององค์การบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่ได้รับตรวจสอบเพียงพอ ทำให้การดำเนินงานไม่เป็นไปตามงบประมาณ และการจัดเก็บรายได้ที่ไม่มีประสิทธิภาพ สาเหตุที่ระดับปัญหามีอยู่น้อย อาจเนื่องมาจากเป็นกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในเขตอำเภอคลองหาด มีการช่วยเหลือด้านงบประมาณด้านการคลังจากหน่วยงานต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นท้องถิ่นจังหวัด หรือผู้ตรวจ ที่คอยเข้ามากำกับดูแลให้ความ

ช่วยเหลือ ให้คำปรึกษาด้านงบประมาณและการคลัง ซึ่งไม่สอดคล้องกับ ปกัสร่า มังกร (๒๕๔๙) ได้ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงบประมาณรายจ่ายเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ในเรื่องงบประมาณรายจ่ายเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น เมื่อจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล ตำแหน่งงานและระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง พบว่า เทศหญิงจะมีปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงบประมาณมากกว่า เทศชาย เป็นส่วนใหญ่

แต่ผลการศึกษาที่สอดคล้องกับ ธนพร โรจนวุฒิธรรม (๒๕๕๑) ศึกษาการพัฒนาการบริหารงานด้านการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่อำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานด้านการคลังของท้องถิ่นในเขตพื้นที่อำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่ เกิดจากการบริหารงาน ระเบียบ กฎหมาย บุคลากร การมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งสาเหตุของปัญหา อุปสรรค เกิดจากผู้บริหาร บุคลากรผู้ปฏิบัติงาน ขาดวินัยทางการคลัง ระเบียบ กฎหมายที่มีช่องว่างเอื้อต่อการทุจริต กลไกการตรวจสอบที่ไม่ครอบคลุม ประชาชนไม่มีความรู้ความเข้าใจ และไม่มีส่วนร่วมในการตรวจสอบการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากผลการศึกษา เมื่อพิจารณาถึงปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ ตำแหน่ง และประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สังกัดแตกต่างกัน มีผลต่อปัญหาอุปสรรคในการบริหารงานด้านงบประมาณและการคลัง ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับ ปกัสร่า มังกร (๒๕๔๙) ได้ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงบประมาณรายจ่ายเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ในเรื่องงบประมาณรายจ่ายเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น เมื่อจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล ตำแหน่งงานและระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง ที่แตกต่างกันคือ เทศหญิงมีปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงบประมาณมากกว่าเทศชาย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

๑. ควรจัดให้มีการตรวจสอบในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อย่างน้อยปีละ ๒ ครั้ง
๒. ควรมีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างจริงจัง
๓. ควรจัดให้มีการอบรม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพอย่างสม่ำเสมอ
๔. ควรส่งเสริมให้ผู้ปฏิบัติงานเพิ่มพูนความรู้ สามารถลดข้อผิดพลาดในการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

๑. ควรศึกษาปัจจัยที่ไม่ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
๒. ควรศึกษาปัจจัยที่ไม่ปฏิบัติตามกฎโดยใช้เครื่องมือวิจัยที่หลากหลาย

๓. ควรศึกษาเพิ่มเติมในด้านผลสำเร็จของงาน บทบาทภารกิจที่ควรหรือไม่ควรปฏิบัติ ขั้นตอนการปฏิบัติงานมีมากหรือน้อยเกินไป และเรื่องการกระจายอำนาจให้ผู้ปฏิบัติงานได้มีโอกาสตัดสินใจด้วย เพื่อก่อให้เกิดขวัญและแรงจูงใจในการปฏิบัติงานต่อไป

บรรณานุกรม

- เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม. การคลังว่าด้วยการจัดสรรและการกระจาย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ๒๕๔๖.
- กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย. ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๑. กรุงเทพฯ: อสารักขาตินแดน. ๒๕๔๑.
- จุฬาลักษณ์ ตุงคำ. แนวทางพัฒนาการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอขามเฒ่าบุรี จังหวัดกำแพงเพชร. การค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร. ๒๕๕๔.
- จรัส สุวรรณมาลา. ศักยภาพทางการคลังขององค์กรปกครองส่วนตำบล. กรุงเทพฯ: สุขุมและบุตร. ๒๕๔๑.
- ณรงค์ สัจพันโรจน์. การจัดทำ อนุมัติ และบริหารงบประมาณแผ่นดิน (ทฤษฎีและปฏิบัติ). พิมพ์ครั้งที่ ๗ (ปรับปรุงโดยสมบูรณ์). กรุงเทพฯ: บพิธการพิมพ์. ๒๕๓๘.
- ไทรรัตน์ โภคพลากรณ์. การคลังและงบประมาณ. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. ๒๕๑๕.
- ปกรณ บรูณุปกรณ์. ปัญหาในการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล. การค้นคว้าอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ๒๕๔๑.
- ปัทมรา มังกร. ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงบประมาณรายจ่ายเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต. ๒๕๔๙.
- ไพรัช ตระการศิรินนท์. การคลังภาครัฐ. พิมพ์ครั้งที่ ๒. เชียงใหม่: คณะนิเทศการพิมพ์. ๒๕๔๘.
- ศราวุธ ชัยชนะ. ความรู้ความเข้าใจในการเสียภาษีท้องถิ่นของประชาชนในพื้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบลป่าแดด อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าอิสระ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ๒๕๔๗.
- สุภเพ็ญ จริยะเศรษฐ์. ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการวิจัย. กาญจนบุรี: สถาบันราชภัฏกาญจนบุรี. ๒๕๔๒.